BEHEERDERSDAG

ECOSYSTEEMDIENSTEN IN DE PRAKTIJK

Fort Voordorp, Groenekan

25 September 2026

probos

Bosgroepen

FSC FORESTS FOR ALL FOREVER™

Introductie

- Voorstellen, wie is wie?
- Doel van vandaag
- Vragen stellen mag, aan het einde meer tijd voor

Wat zijn Ecosysteemdiensten?

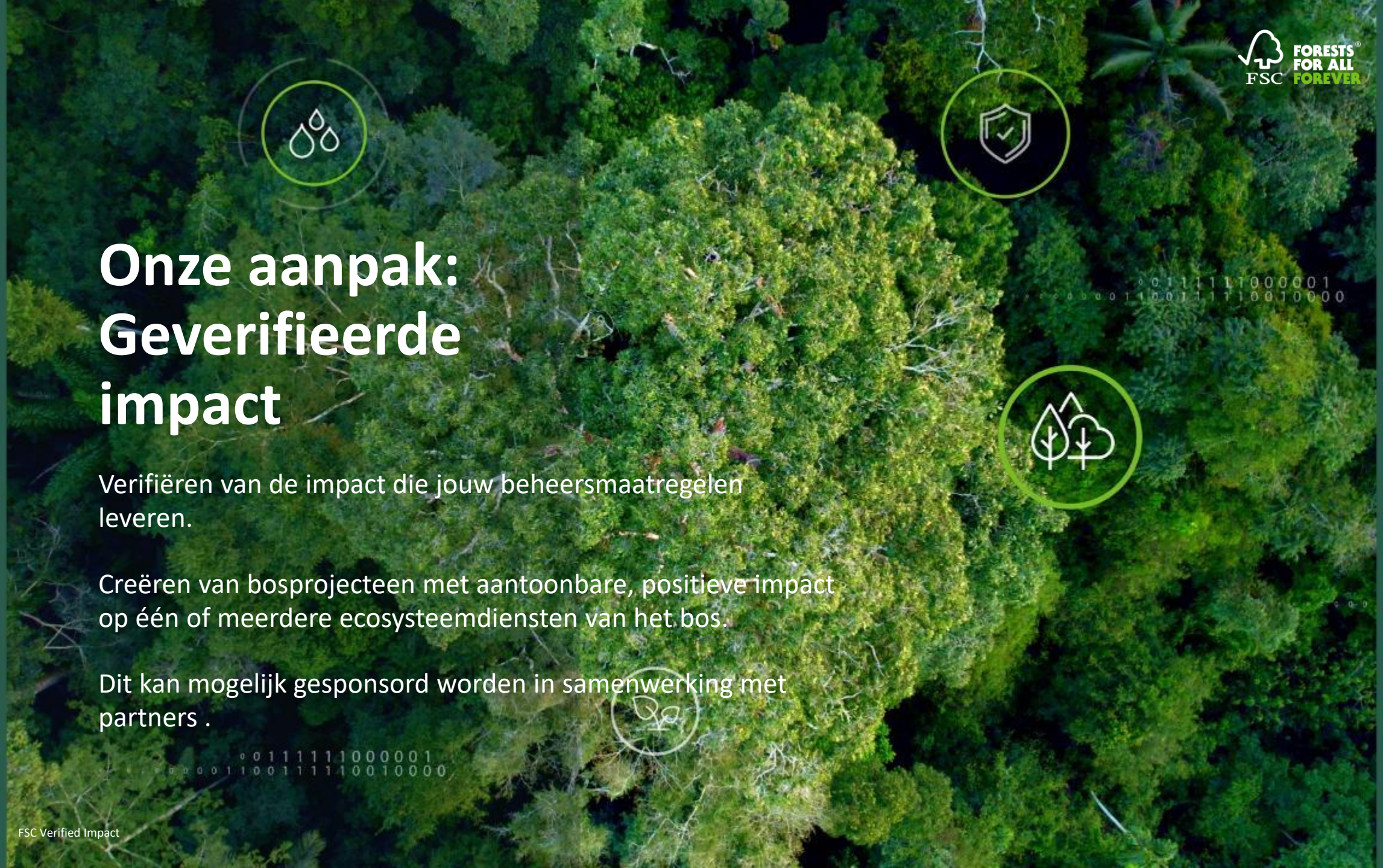
Zonder gezonde en veerkrachtige bossen, zullen we de strijd tegen klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis verliezen.

Klimaatverandering

Verlies van biodiversiteit

Ongelijkheid in de samenleving

Onze aanpak: Geverifieerde impact

Verifiëren van de impact die jouw beheersmaatregelen leveren.

Creëren van bosprojecteen met aantoonbare, positieve impact op één of meerdere ecosysteemdiensten van het bos.

Dit kan mogelijk gesponsord worden in samenwerking met partners .

Wat is de Ecosysteemdiensten Procedure?

- Bewezen, gestructureerde methode
- Aantonen relatie maatregel en impact
- Positieve impact van duurzaam bosbeheer zichtbaar maken.
- Communicatie en/of samenwerkingen

Ecosysteemdiensten die FSC onderscheid

CO2-opslag

Biodiversiteit

Recreatie

Bodem

Water

Cultuur / Lucht*

Hoe het werkt

Een beheerder creëert een project dat de positieve impact op ecosysteemdiensten in FSC-gecertificeerde bossen monitort en deze diensten onderhoudt en verbetert.

FSC kan sponsoren, waaronder bedrijven, financiële instellingen en overheden hierbij betrekken

Hiermee worden bossen ingezet als schaalbare en lange-termijn oplossing voor de uitdagingen van klimaat en biodiversiteit.

Voordelen voor beheerders

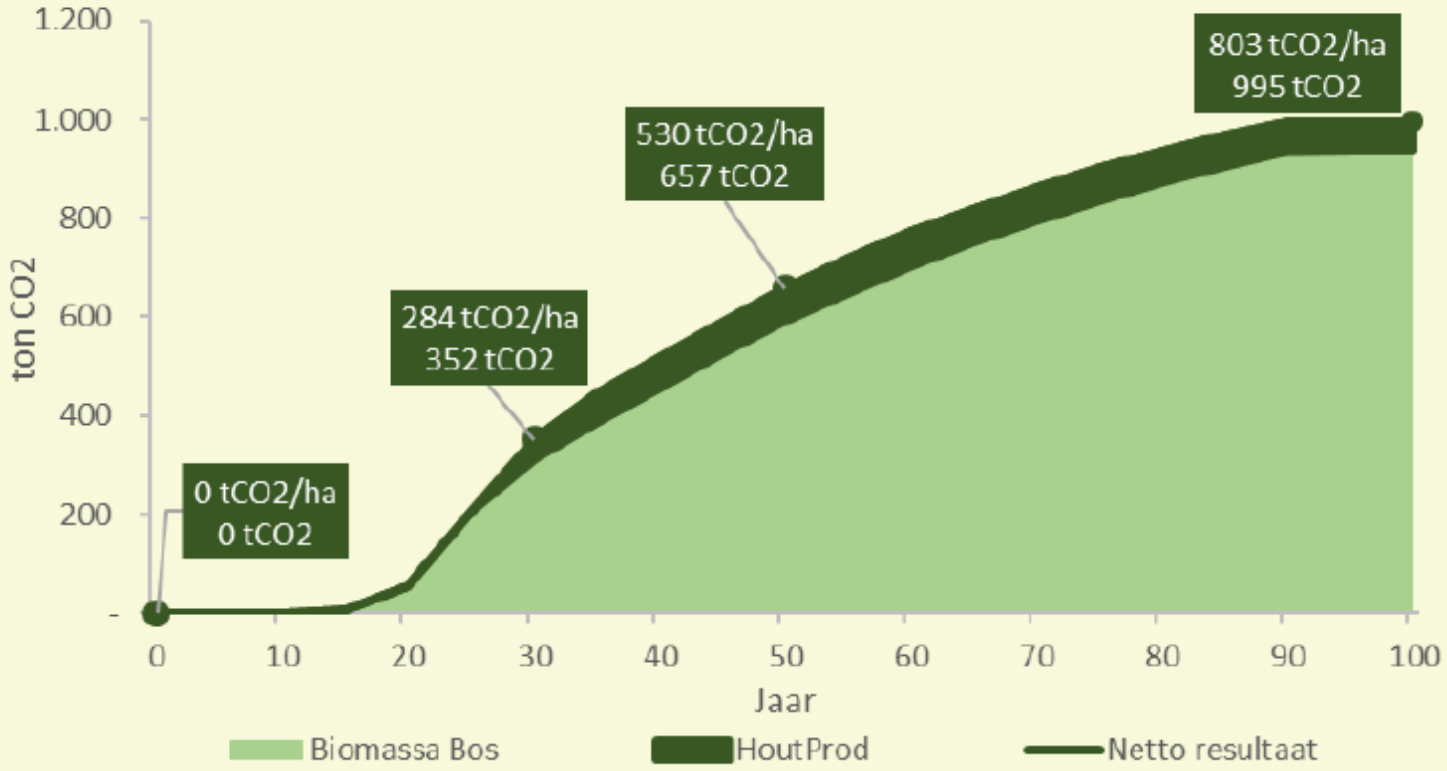
- Versterking van bospercelen, klimaatbestendigheid
- Aantoonbaar, meetbare impact voor communicatie
- Toegang tot (extra) financiering
- Nieuwe samenwerkingen met de bedrijfssector
- Ondersteuning bij het proces

Stap voor stap

- Inventarisatie van ecosysteemdiensten
- Projectplan opstellen (doelen, nulmeting, monitoring)
- Validatie van impact door auditor
- Sponsor match, contractondertekening
- Uitvoering van maatregelen
- Verificatie van impact door auditor (na 5 jaar)

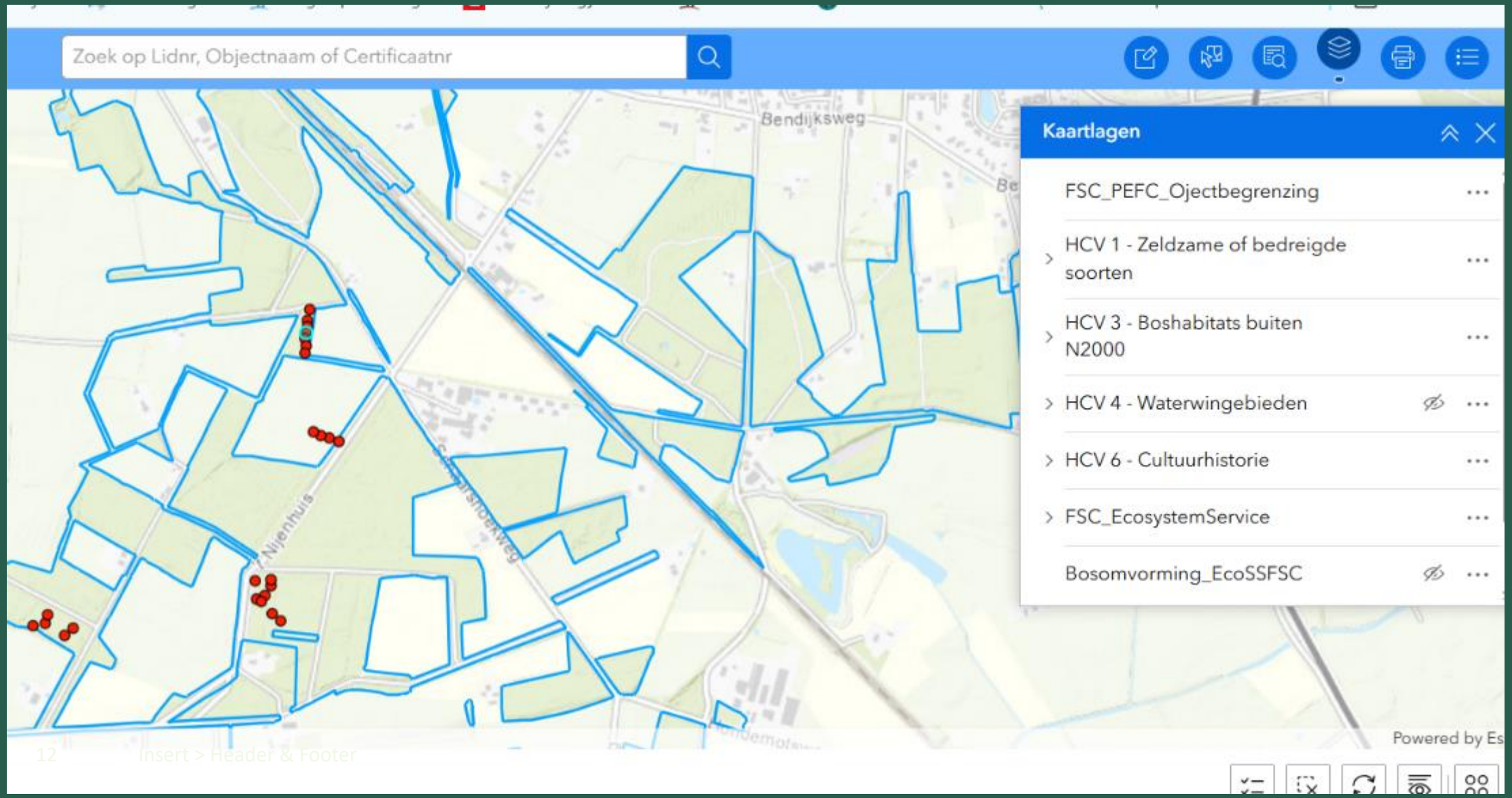

Figuur 3.1

Ontwikkeling van de CO_2-voorraad (in ton CO_2) over een periode van 100 jaar bij aanleg van 1,24 hectare bos bestaande uit douglas (4000 stuks) en reuzenzilverspar (1600 stuks) en natuurlijke verjonging van grove den, berk en lijsterbes op circa 10% van de oppervlakte op droge, leemarme zandgrond. De grafiek toont de ontwikkeling van de CO_2-voorraad in de levende (boven- en ondergrondse) biomassa, de netto voorraadverandering in de bodem en strooisellaag én de CO_2-voorraad in de houtproducten die geoogst worden uit het bos.

Monitoring met een app

ES1: Behoud van biodiversiteit

ES1.1 Versterking van de natuurlijke bosbedekking	**ES1.7** Behoud van de inheemse soortenrijkdom
ES1.2 Behoud van intacte boslandschappen	**ES1.8** Versterking van de inheemse soortenrijkdom
ES1.3 Behoud van een ecologisch toereikend netwerk van beschermde gebieden	**ES1.9** Behoud van functionele biodiversiteit
ES1.4 Versterking van een ecologisch toereikend netwerk van beschermde gebieden	**ES1.10** Versterking van functionele biodiversiteit
ES1.5 Behoud van de natuurlijke bosstructuur	**ES1.11** Behoud van zeldzame, endemische, bedreigde of kwetsbare gebieden of ecosystemen
ES1.6 Versterking van de natuurlijke bosstructuur	**ES1.12** Versterking van zeldzame, endemische, bedreigde of kwetsbare gebieden of ecosystemen

Sponsoring

Wereldwijd en in Nederland

Pleijsier Bouw

UTGA, Oeganda

CO2-opslag
Behoud van biodiversiteit
Sponsor: Pleijsier Bouw

Heino, Nederland

CO2-opslag
Behoud van biodiversiteit
Gezonde bodem
Sponsor: Bolton Groep

Sponsortraject – Bolton Ontwikkeling en Bouw

Landgoed ‘t Rozendael

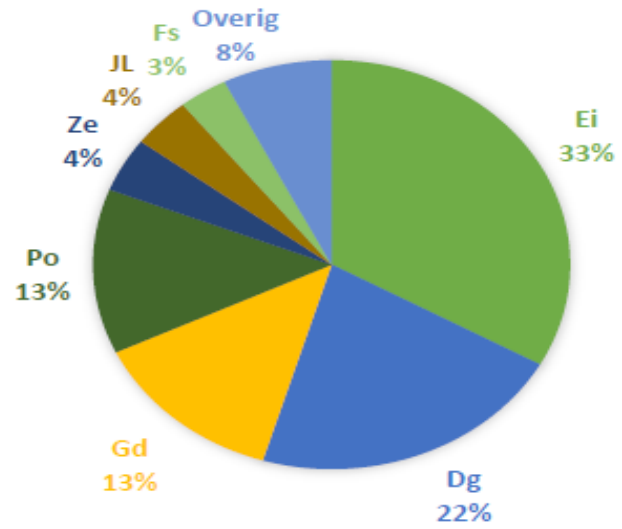

- 116-hectare bos & houtopstanden
- "Instandhouding van de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden van het landgoed op een maatschappelijk verantwoord kostenniveau. Houtproductie speelt daarbij zowel maatschappelijk als financieel een belangrijke rol"
- Multifunctionele bossen: houtproductie, natuur, cultuurhistorie en recreatie.

Landgoed ‘t Rozendael

Thema	Streefbeeld	Situatie 2008	Actuele situatie
Gemengd bos	> 75%	59%	67%
Inheems bos	> 50%	36%	70%
Dood hout	> 4 dode bomen per hectare met een diameter dikker dan 30 centimeter op circa 20 % van de oppervlakte.	> 4 dode bomen per hectare met een diameter dikker dan 30 centimeter op circa 20 % van de oppervlakte.	> 4 dode bomen per hectare met een diameter dikker dan 30 centimeter op circa 20 % van de oppervlakte.
Soortensamenstelling	Diverse loof- en naaldhoutsoorten	Diverse loof- en naaldhoutsoorten	Diverse loof- en naaldhoutsoorten
Houtoogst	6 m3/ha/jaar	6 m3/ha/jaar	3,5 m3/ha/jaar

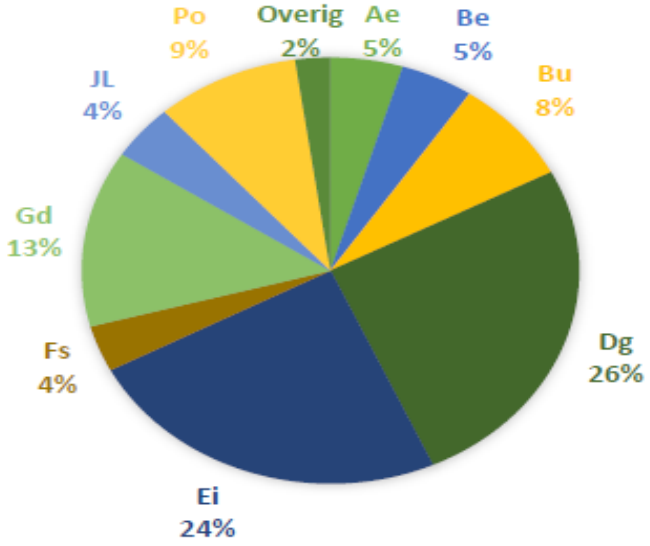
Landgoed ‘t Rozendael

Figuur 1: Verdeling hoofdboomsoorten op basis van oppervlakte

Oppervlakte per soort

Soort	hectare
Ei	32,54
Dg	20,52
Gd	12,66
Po	11,89
Ze	3,13
Jl	3,82
Fs	3,16
Overig	7,04
Totaal	**94,76**

Figuur 2: Verdeling hoofdboomsoorten op basis van voorraad

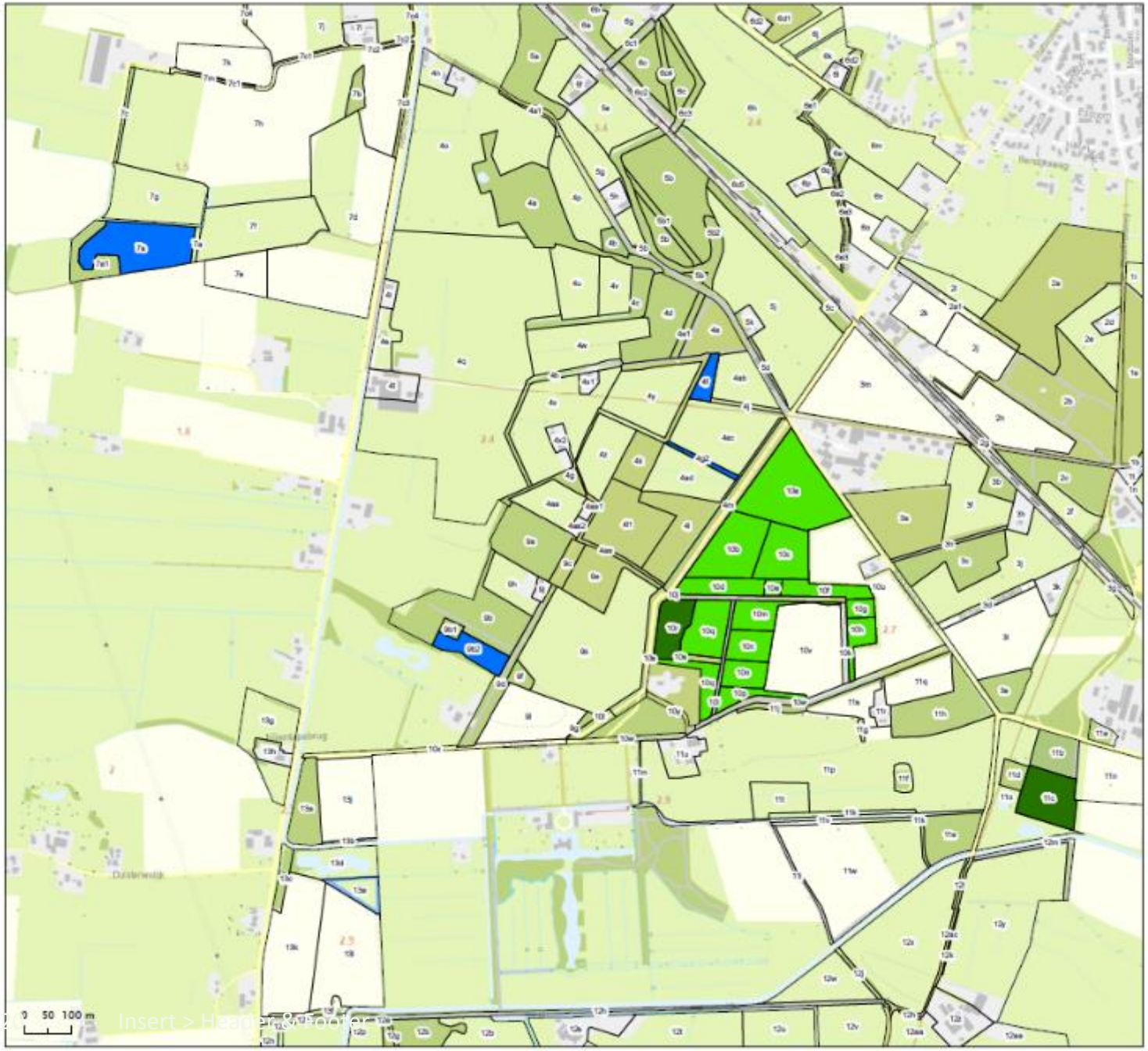
Staande voorraad per soort

Soort	Volume in m3
Dg	4845,4
Ei	4478,0
Gd	2498,8
Po	1321,1
Bu	1456,7
Be	918,0
Ae	876,4
Jl	783,5
Fs	657,4
Overig	425,3
Totaal	**18.260**

Landgoed ‘t Rozendael

Tabel 3: Voorraad en bijgroei per boomsoort

Soort	Volume in m3	Volume in percentages	Bijgroei m3 / ha	Lopende bijgroei
Ei	4478,0	24,5%	5,1	116,4
Dg	4845,4	26,5%	10,0	152,5
Gd	2498,8	13,7%	4,9	53,9
Po	1321,1	7,2%	10,2	61,9
Bu	1456,7	8,0%	5,2	32,5
Ae	876,4	4,8%	10,5	34,7
Be	918,0	5,0%	10,0	37,6
Jl	783,5	4,2%	6,0	16,6
Fs	657,4	3,6%	7,5	19,8
Overig	425,3	2,5		11,7
Totaal	**18.260,60**	**100,0%**	**5,7**	**537,5**

Stichting Baron van Ittersum Fonds 't Rozendael

Aanplant 't Rozendael

Vak en afdeling

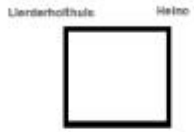
Fase 1

Aanplant volledig perceel

Aanplant in groepen

Fase 2

Aanplant in groepen

Wijhe
Elsthof
Raalte

Bosgroep Noord-Oost Nederland

N

Lidnr.:	23840
Kaartnr.:	1/1
Schaal:	1:8.000
Formaat:	A3
Datum:	30 mei 2024
Auteur:	RK
Ondergrond:	Esri Nederland, Kadaster

FSC FORESTS FOR ALL FOREVER

Bosgroepen

probos

Dan nog even dit

Nog niet FSC-gecertificeerd?

- Groepscertificering
- Brochure – vraag aan Thomas of Debora
- Nieuwsbrief ecosysteemdiensten

Dank u wel

Neem contact op met:

Jarno Pons - j.pons@bosgroepen.nl

Debora Flier – debora.flier@probos.nl

Of bezoek onze websites:

bosgroepen.nl/FSC

nl.fsc.org/investeer-in-bos

Forest Stewardship Council®

FSC® International Center

Adenauerallee 134, 53113 Bonn, Germany

T +49 (0) 228 367 66-0

F +49 (0) 228 367 66-65

FSC International Center © All rights reserved

FSC® F000100

www.fsc.org